

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a
SZÉKELYHIRLAP-pal

(GAZETA SĂCUIASCĂ)
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

fuzionat cu
ZIARUL SĂCUESC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Voevodul Mihaiu
1. sz. m.

Redactor responsabil și editor — Felelős szerkesztő, kiadó
Kovács J. István

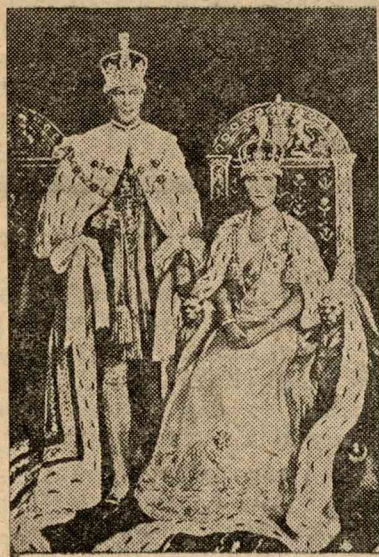
Redacția și administrația:
BIROU DE ZIAR KOVACS
Ștrada Voevodul Mihaiu 1.

Királyi szavak: „A falvak műveltségi színvonalának emelése alatt én a könyvnek és mindennek terjesztését értem, ami szép; de azt is, hogy a földmivelők rétegét jobb megélhetéshez segítsük, jobban megértve a szükségességeket és a kötelezettségeket. Hangsúlyozom a „kötelezettségek” szót. Az én felfogásomban ugyanis minden polgár élő sejtjét alkotja az államnak és ezeket a sejteket ugyanannak a lelkiületnek, ugyanazon eszménynek és jó tettek felé törő lendületnek kell áthatnia”

Nagy ünnepséggel

fogadta London Őfelsége
II. Károly királyt és Mihály
nagyvadját

Őfelsége és Mihai nagyvajda kedden délután 1 óra 25 perckor érkezett meg Dowerbe a „Sickh” angol torpedóromboló fedélzetén. A felséges vendégeket Anglia földjén elsőnek a kenti herceg, VI. György király fivére és Grigorcea londoni román követ üdvözölte. Az üdvözlések után Őfelsége, a trónörökös és kíséreti tagjai a kenti herceggel és Grigorcea követtel együtt átszálltak a pályaudvaron várakozó udvari különvonatra és azzal folytatták útjukat London felé.

Őfelsége, VI. György és Erzsébet királyné
Nagybritannia uralkodói.

Őfelsége doweri fogadtatásán megjelent a város polgármestere is, aki üdvözlő beszédet intézett az Uralkodóhoz. A polgármester beszédében a város mély hódolatát fejezte ki az Uralkodó iránt és kifejezésre juttatta azt a meleg barátságot, amely Románia és Anglia között fennáll.

Őfelsége válasza

Őfelsége a polgármester beszédére a következő szavakkal válaszolt:

— Polgármester ur! Az Angliába való érkezésem pillanatában hozzám intézett meleg szavai, amely szép országba, VI. György király és Erzsébet királyné őfelségeik vendégeként jövök, mélyen meghatóttak. Szíven mélyebből mondok köszönetet polgármester urnak és Dower város polgárainak. Partraszállásomnak ez a pillanata ebben a kikötőben, mely fölött a fehér hullámok legendája lebeg, az öröm pillanata. Őszinte érzelmeket kifejező szavai, amiket hozzám

Királyunk Őfelsége

mint az egyetemi ifjuság támogatója

Calinescu Armand közoktatásiügyi miniszter az egyetemi ifjuság támogatására vonatkozólag nagy erőfeszítést jelent be.

A közoktatásiügyi miniszter ur tegnap hirlapírók körében az egyetemi oktatásra vonatkozólag hozzántézt kérdésre a következő fontos nyilatkozatot tet e:

„A jelenlegi kormányzat különös gondot fordít az ifjuság szükségleteivel szemben, minthogy azt akarja, hogy az ifjuságot a legkedvezőbb feltételek között készítse el arra a munkára, amelynek holnap részese fog lenni

Azon újítások kapcsán, amelyeket a nemzeti nevelés miniszteriumában kezdeményeztem, vázoltam ezt a politikát. Az ösztöndíjak szaporítása, az egyetemi oktatás központosítása, a tanári kar felfrissítése azok a módok, amelyek ezt a rendszert megvilágítják. De mind ez még csak kezdet. Az egyetemi hallgatók életét illetőleg most széleskörű megvalósítások tervét tanulmányozom.

Az egyetemi otthonokat, élkezőket, könyvtárakat úgy kell szervezni, hogy az érdemes egyetemi hallgatók minden könnyítést megkapjanak és hogy tanulmányaik idején kellemes és kedvező életet teremtsünk számukra.

Ha szigorú rendszabályokat alkalmaztam is azokkal szemben, akik egyetemi hallgatói

minőségüket az állami rendre veszélyes igazításokra használják fel, de viszont semmi áldozattól sem fogok visszariadni, hogy szellemi és anyagi tekintetben kedvező viszonyokat teremtsünk azok számára, akik tanulmányaiknak szentelik magukat.

A minisztertanácsnak hasonlólag tervet fogok előterjeszteni, amelynek értelmében a közhivatalokba való alkalmazás ne legyen a személyek szerencséjére hagyva, hanem az egyetemi tanulmányokban elért minősítéssel legyen kapcsolatban és attól függjön. Így mindegyik ifju biztos lehet affelől, hogy erőfeszítéseit az életben igazságosan fogják elismerni. Annyiszor meg annyszor történt meg, hogy lássam, hogy tanulmányaikat fényes sikerrel végezték nem jutottak alkalmazáshoz, holott mások, gyenge képességek, mellékes körülmények következtében jól elhelyezkedtek. Ez teljességgel jogtalan dolog, és nem tud biztató dolog lenni a tanulmányok iránti buzgókodásra.

Igy tehát különböző utakon az ifjuság támogatására munkához látok.

Királyunk Őfelsége, aki az egyetemi ifjuságnak nagy támogatója, azt óhajtja, hogy ennek az erőfeszítésnek nagyméretű felkarolásban legyen része.”

szeretett fiamhoz és országomhoz intézett, a legszebb fogadtatás, amiben részem lehet ebben az országban, amelyhez annyira hozzá vagyok kapcsolva a királyi csa áddal való rokonságom folytán. Kérem polgármester urat, tolmácsolja a városi tanácsnak és a város polgárainak élénk megbecsülését azért a meleg fogadtatásért, amelyben részesültek.

Az Uralkodó és Mihály nagyvajda ünnepélyes bevonulása Londonba

Az Uralkodó Őfelsége londoni látogatásáról szóló újabb jelentések szerint a doweri fogadtatás után az Uralkodó, Mihai nagyvajda trónörökös, a kenti herceg és a kíséret vonaton indultak tovább Londonba. A londoni pályaudvar fényárban uszott és az utcákon százazrek kis román nemzeti színű zászlókat lobogtattak. Mikor hatodik György angol király megérkezett a pályaudvarra, ott már jelen voltak az angol kormány tagjai, Sir Reginald Hoare bucurești angol követ, a diplomáciai kar, a román követség egész személyzete, a Londonban élő románok és más meghívottak továbbá Eugen Titeanu sajtó és propagandaügyi alminiszter, Gafencu volt miniszter s a román sajtó más képviselői.

Mikor a különvonat begördült a pályaudvarra, elsőnek az Uralkodó szállt le tengerügyi egyenruhában s a Mihai Viteazul rend köpenyében, majd utána Mihai nagyvajda trónörökös lépett ki a kocsiából. Az angol király kezét szorította az Uralkodóval, majd következett az előkelőségek bemutatása, akiket a király sorra elbocsátgatott.

Végül a két uralkodó helyet foglalt a hét fehér ló által vont diszhintóban, amely-

ben az angol király rendszerint a parlament megnyitására megy. Ezután következett a trónörökösöt vivő, 4 fekete ló által vont hintó, amelyben helyet foglalt a kenti, gloucesteri és beaufordi herceg is, a többi kocsiiban a kíséret következett.

A Saint James-i palota udvarán egy század gárda-gránátos tisztelettel a felséges vendégek előtt. A palota előtti téren ezrekre menő tömeg gyűlt össze, akik lelkesen éltették az uralkodót és a nagyvadját. Őfelségeék a palota udvarán át a nagy fogadó szalonba mentek, ahol Anglia királynője és Erzsébet trónörökös, Margaret és Rose királyi hercegnők, valamint az udvarhölgyek kíséretében fogadták. Ezután az Uralkodó és a nagyvajda lakosztályaikba vonultak vissza.

A küldöttségek üdvözlik Őfelségét

Kedden délután 5 órakor Őfelsége és a nagyvajda meglátogatták a Malborough Házban Mary özvegy anyakirálynőt, aki teán látta vendégül Őfelségeiket. Tea után az Uralkodó és a trónörökös visszatértek a Saint James-i palotába, ahol London megye tanácsának elnöke és a Westminster város polgármesterének jókívánságait fogadták.

Az angol király beszéde

Kedden este 10 órakor VI. György király és Erzsébet királyné a Buckingham palotában diszvacsorát adott Uralkodónk és Mihai nagyvajda tiszteletére. A diszvacsorára hivatalos volt még Chamberlain miniszterelnök, az angol kormány tagjai, az angol királyi udvar kaionai előkelőségei. Őfelsége kíséretének tagjai, Petrescu-Comen külügyminiszter, Grigorcea, Románia londoni követ,

Ghica meghatalmazott miniszter, Florescu követségi tanácsos és Dumitrescu ezredes, katonai attasé.

Pezsgőbontásnál VI. György király a következő beszédet intézte Uralkodónkhöz:

— Felség! Az őszinte elragadtatás érzésével emelkedek szólásra, hogy Felségednek istenhozottat mondjak fővárosomban. Unokatestvéremet köszöntöm Felségedben, akinek édesanyja mindig különleges helyet foglalt el az angol nép szeretetében. Ezek a rokoni kapcsolatok teszik azt, hogy Felséged itt léte kétszeres örömet jelentsen. Különös boldogsággal tölt el ugyanakkor, hogy Felségeddel együtt láthatom Felséged fiát is vendégül aki jelenleg katona és tiszt rangban áll hazája szolgálatában és akit a királyné és én megkoronázásunk alkalmával körünkben üdvözölhattünk. Ez alkalommal hálával emlékszem vissza arra a jószágra, amelyet Felséged atyja és népe irántam tanusított 1922-ben, amikor Bucureştibe utaztam, hogy atyámat I. Ferdinánd király Ófelsége koronázási ünnepségén képviseljem. Tudomásom van arról az érdeklődésről, amelyet Felséged országom, annak hagyományai és intézményei iránt tanusított.

A királyné és én, valamint népem mélyen értékeljük ezt az érdeklődést.

— Felséged számos tanujelét adta ennek az érdeklődésnek és boldog vagyok tudnom, hogy Felséged érzéseit számosan osztják Romániában. Népeink között szoros kapcsolat állott fenn azokban a történelmi időkben, amikor Felséged kiváló atyjának és atyámnak vezetésével ugyanazon ügyért együtt harcoltak. Örömmel állapítom meg, hogy ezek a kapcsolatok azután is szívélyesek és biztonságosak maradtak. Biztos vagyok benne, hogy ez a viszony a jövőben is fennmarad és annak a békének az érdekeit fogja szolgálni, amelyet népeink olyan melegen óhajtanak. Emelem poharam Felséged és Felséged fiának egészségére, valamint a román nemzet fejlődésére és boldogságára.

Ófelsége válasza

Uralkodónk VI. György király pohárköszöntőjére így válaszolt:

— Felség! Azok a szavak, amiket Felséged hozzám nemcsak mint Románia uralkodójához, hanem mint rokónához is intézett, szívemben mély és meleg visszhangot keltettek. Különös öröm tölt el annak tudatában, hogy látogatásom, amelyet fiammal együtt teszek, örvendetes alkalom lesz azoknak az élénk és őszinte baráti kapcsolatoknak ismételt megerősítésére, amelyek oly régóta egymáshoz fűzik országainkat. Ezek a kapcsolatok még nyilvánvalóbbakká válnak a nehéz időkben, amilyenek a világháborús idők voltak, hasznuk pedig naponta kitűnik a béke ugyanazon ügyének szolgálatában, amelynek érdekében Nagybritannia az utóbbi időben olyan elismerésre méltó erőfeszítéseket tett.

— Felség! Mélyen meghatott azoknak a családi kapcsolatoknak az em-

lítése, amelyek olyan szorosan fűzik egybe Romániát és engem Angliához és Felséged családjához. Az a közös ügy, amelynek atyáink védői voltak, számomra a legerősebb biztosítékát jelenti annak, hogy utódaik saját és népeik lelkében megtalálják a szükséges indítékot e kapcsolatoknak a jóindulatú és békés együttműködés tökéletes szellemében való fejlesztésére.

— Felség! Köszönetet mondva hozzám intézett szavaiért hangoztatnom kell, milyen nagy boldogsággal tölt el, hogy ez alkalommal Felséged és a királyné Ófelsége vendége lehetek.

— Emelem poharam Felséged, a királyné Ófelsége és a királyi család egészségére és az angol nép fejlődé-
ésére.

A Rador távirati iroda londoni jelentése szerint az Ófelsége és Mihai nagyvajda tiszteletére rendezett diszebed előtt VI. György angol király az Uralkodónak Anglia legnagobb kitüntetését, a térdszalag rene érdemkeresztjét adományozta, míg Mihai nagyvadját a Victoria rend keresztjével tüntette ki.

Nagy beszédben fejtette ki Calinescu a közoktatási rendszer törekvéseit

Bucureşti, nov. 19,

Mint a múlt számunkban megírtuk, az ország összes egyetemének rektorai előtt fejtette ki Armand Calinescu nemzetnevelésügyi miniszter a közoktatásra vonatkozó reformtörekvéseit. A rektorok ta nácskozása is azt a célt szolgálta, hogy a felsőbb oktatásban új légkört teremtsenek s termékenyebb korszakot nyissanak meg. Ez alkalommal Calinescu miniszter a következőben fejtette ki irányelveit.

A miniszter beszéde

„Rektor urak!

Azért hívtam meg önöket erre a tanácskozásra, mert szükségesnek láttam, hogy az egyetemi tanfolyamok megújítása előtt nézeteinket az egyetemi problémákról kicseréljük.

Felhasználom ezt az alkalmat arra is, hogy közöljem önökkel a szövegtörvényjavaslatok szövegét és biztosítom önöket arról, hogy megjegyzéseiket érdeklődéssel fogom meghallgatni. Természetesen nincsen szó arról, hogy magát az elvet módosítsuk.

Miben állanak az új reformok?

Mint bizonyára élénken emlékeznek rá, augusztus hó folyamán kiadott dekretumban új irányt szabtam a középiskolai oktatásnak. Leszállítottam az elméleti középiskolák számát és növeltem a gyakorlati oktatást szolgáló iskolákat, hogy ezáltal az állam érdekelve, inkább meggyező gyakorlati pályák felé tereljem az ifjúságot. Annak ellenére, hogy az átmeneti állapot, tehát a múlt teljes felszámolása legalább három évet vesz igénybe, mégis már az új év elején jelentős eredményeket értem el ezen a területen. Ugyancsak ebben a dekretumban fontos személyzeti kérdéseket is megoldottam.

Szabó Margit elbeszélése:

Maszkara nagysága

Könnyű lélekkel néztek vissza a mezőporos ösvényére. Bágyadt-melegen sütött a nap, ökörnál uszált finoman a levegőben s a letarolt határ elmosódó fáradt színeivel hallgatott az ősz.

Egybekószált tekintetük kereste az elhagyott falut s hogy csak bádogfedelű tornya világított ki a völgyből, büntudatosan, kacéran kacagtak össze. Füleiketítő, furcsa zajjal morajlott előttük a város. Dobok, trombiták peregtek. Tarka tömeg hullámozott fel s alá. A körhinták láncába kapaszkodva, kacagó emberek repültek a levegőbe.

Zsófi kisimitotta homlokából nedvesen tapadó haját. Jó falusi, benyelő szemekkel bámult a város szokatlan forgalmába.

A legény boldog ragyogással ölelte magához.

— Ládd-e — magyarázta széles karra belendülve a nagy mindenségbe — ez a „nagy” A tennap gyűlt ide. Ugy-e teszi? Megérdemelte, hogy elgyere.

Árnyék suhant keresztül a leány finom, barna arcán.

— Ha megtuggyák apámék! — döbent a legényre.

— A jó csudát, 'sze vasárnap — legyintett az hetykén — s megmondtam, míg észre vennék, hazamenyünk.

— De ha mégis, akkó mi lesz?

— Eh ne vállal! feszítette ki büszkén domboru mellét a legény.

— En felelek érted, mondtam s különben es nincs bajik veled, hónap ugyes megkértelek.

Nagy, tág fekete szemében megparázslott fiatal élete tüze s belemeredt a leány arcába. Az hallgatott. Rebbent keze szorosan kapcsolódott a legény izzadt tenyerébe. Simuló, meleg testéből odaadó ígért sütött rá. Lassan, óvatosan húzódtak el a körhinták láncai alatt. Tisztes távolságból bámulták meg színes képeit. Megálltak a majomketrecek előtt, aztán jóízűeket kacagtak a cirksuszátor emelvényén cigánykerekező bohócon.

— Uraim, hölgyeim csak öt lej, csak tiz lej, — kiabáltak innen is onnan is.

Zsófi kacagva dugta be fülét. Zavarodva állt meg a forgalomban. Ámulva nézett a szerencsekerék forgatókra s kacagva simult a legényhez.

— Te, én ezt forgatnám megest s megest, míg mind az enyém lenne.

Tágra nyílt szemekkel nézte a sok csil-

logó holmit, hálás mosolygás suhant végig az arcán.

— Te, Bálint, e csakugyan megérdemli.

Megálltak tétován egy pillanatra. Zúgó fejjel hallgattak. Otthoni vasárnapok képe suhant a lelkükbe. Délutáni harangszó, aztán csend és csend mindenfelé. Furcsán színes íze lett a város zajának.

Zsófi egy sárga függönyös ajtóra bár mult s irigység lopódzott a szeme ragyogásába. Cikorayás muzsika, dob, cintányér peregése hallatszott át rajta. Báli emlék: zaldt tőle szívébe. Megbillegette szőrtes rokokóját s taktusra veregette sarkát a kikaposott fűhöz. Barna arca kiszínezedett.

— Jó dögik van, mégis a városiaknak, hejl

Bálint felvágta fejét. Urrá lett a módos gazda kevély büszkesége s megsimogatta tömött pénztárcáját.

— Nekünk es lehet — mondta s sarkig nyitotta az ajtót.

Borgőzös cigarettafüstön át rájuk néztek egy pillanatra. A keménykötésű kis székely megállt, elpirult s nyakán ujjnyi vastagon duzzadtak az erek. Megrázta dacosan bozontos fejét.

— Gyere! — fogta meg a leány meleg kezét s maga mellé huzta az asztalhoz.

Valami csodára vártak s kelletlen csatlódással néztek egymásra.

— 'Sze e korcsoma! — buztale Zsófi a száját.

— Te! — belekóstolt sárán gyönyöző borába a legény — és véleményezem, hogy itt es lesz valami.

Gyanakvón kémlelt körül.

A FELSŐBB KÉPZŐISKOLÁK SZEREPE

Ezúán egy lépéssel tovább mentem és különös gondot fordítottam a középiskolai tanárok kiképzésére. Eddig bármely kar végzettje pályázhatott tanszékre egy megközelítő képesítő vizsgálat alapján. A zsűfoltóság miatt azonban több év telt el, amíg a jelölt helyet kaphatott. Előzőben természetesen elvesztette az iskolával való kapcsolatát. Ezt az állapotot aztán a középiskolai tanárok minősége érezte meg. Ezért létesítettem a felsőbb képzőiskolát, hogy az új tanárokat itt képezzük ki. Csúpn ezeknek végzettjei foglalnak el majd állást a középiskolákban. Ennek az iskolának növendékei pedig ösztöndíjasok lesznek, akiket versenyvizsgálatokon válogatnak ki. A helyeket évente az üresedések számbavételével állapítják meg.

Ennek az iskolának tartama három év lesz, egy év a kar végzése előtti, kettő pedig az ezután előkészítést szolgálja. Ezekben az iskolában majd különös súlyt fektetnek a jellemképzésre és az erkölcsös életre. Ilyen iskolát hármat létesítenek, Bucurestiben, Isabon és Kolozsváron. Az iskolák igazgatói kiváló személyiségek lesznek s tanárait a legjobb pedagógusokból állítják össze.

Meg vagyok győződve arról, hogy ilyen uton valóságos elit tantestületet fogunk kiképezni.

AZ EGYETEMI OKTATÁS RACIONALIZÁLÁSA

Ime az első törvényjavaslat tervezete. Ezúttal vázolni fogom a másodikat. Ezúttal a felsőbb oktatás reformjáról van szó, amelyet még ez év augusztusában bejelenttem.

Általánosan ismert tény az, hogy az egyetem működése számos bírálat tárgyát képezte. Ami engem illet, megvallom önöknek, hogy nem azonosítom magam a bírálatok közül legtöbbször. Véleményem szerint a Román Egyetem jelentős értéket termelt ki. Mert végső eredményben értelmiségeink valamennyien ezeknek az egyetemeknek nevelői. Az egyetemi tanári karaiban pedig számos olyan értékünk van, akiket a határon túl is ismernek és a nemzeti büszkeség részét képezik. Mindezeket teljes melegeggedéssel kívánom kihangsúlyozni.

AZ IGAZOLÁS NÉLKÜLI KATEDRÁK KÉRDÉSE

Melyek a megállapítások, amelyekről elindultunk?

Vad, szilaj ütembe vágott a zene, a sátor végén megbillent a rojtos bársony függöny s vöröshajú szépség tancolt a villogó férfiszemek elé. Meztelen testén alig akadt ruha. Reztányerokat csapott össze, táncolt és visítva kurjongatott. Vöröshajú boszorkányosan lebbent ide-oda. Zsófi pirult a festett szépség helyett, Bálintnak kábult lett a feje.

— E mán tévé Zsófi. Jól kijár,

Kip rult arccal kísért a tányerözö démon utját s hogy odaért, zavartan kapott a pénzéhez. Az állt, várt, mosolygott.

Zsófi szötte szoknyáján, ragyogó tisztaságán át tükröképebe nézett megbomlott életének.

Zene halkult, emlék fátyla gylt festett lelkében s hazaálmolta magát egy pillanatra, haza, a szülőfalujába.

Eh! harapta össze festett ajkát, Rátapadt a tömött pénztárcára, utána a nagy szál székely éhes arcára s apró lángocskák gyultak szemében. Messze futta aranyvégű cigarettája füstjét.

— Feleséged? — intett Zsófi felé.

Bálint hallgatva rázta meg bozontos fejét.

— Ha itt leszel, még visszajövök. Nagy ígérekkel surlódott el a legény mellett s aláfestett kék szeme sokat mondón kacintott vissza.

Bálint utána meredt. Tapadó szemekkel nézte meztelen lábait finom fehérségének kusza kék hálózata.

Fojtó nehéz lett a sátor levegője, egymásután üritgette fenéig a poharakat, Nehéz hallgatás ült meg körülöttük.

— Te! — kezdte halkán Zsófi — csak ugyan megkérecc hónap?

— Ühüm! — dörmögött a legény s

Először a diákok gyengén felkészülve kerülnek ki. Anélkül, hogy elhanyagolnám a társadalmi és politikai körülmények e téren közbenjáró befolyását, rá kell mutatnom, hogy magának a tanításnak a megszerzése vezetett ezekhez az eredményekhez. Így a katedrák tulnag száms, távol attól, hogy segítse, ellenkezőleg, akadályozta a diákok jó felkészítését.

Hogyan lehetséges, hogy egy ifju 30—40 kurzust hallgasson? Mit tud asszimilálni ebből az észszerűen ismeretszórásból? És a katedrák száma nem felel meg a tudományos szükségleteknek. Sajnos, csak személyes természetű szempontokkal magyarázható. Különös ize van a folyamatnak, mely ehhez a túltengéshez vezetett. Néhány példa: X egyetemen például van egy „közigazgatási jogi tanszék.” Nagyon természetesen. Alapvető tudományról van szó. Egyszerre azonban feltűnik egy új igénylő is, akit ki kell elégíteni. S akkor megteremtnek egy tanszékot, amelyet, hogy igazolása legyen, új címmel ruháznak fel, például: „a közigazgatási jog és a közigazgatási törvények ismereténél tanszék.” Mintha az előző nem ugyanaz kellene hogy a tárgya legyen. De csakhamar jön harmadik jelölt is, aki szintén kap egy tanszékot, a „közigazgatási jog gyakorlati és joggyakorlati magyarázatokkal való kísérésénél katedráját.” Ezután jön negyedik jelölt, aki az „általános jogelméletnek a közjogban való külön alkalmazása” katedráját fogja elnyerni. És így tovább, igényes elnevezéseket teremtenek, hogy mögöttük rejtsek a valóságban pusztán személyes érdekek kielégítését. Mikor például gazdag érvekkel egy „astrofizika” katedra szükségességéről beszélnek, a külön ki'cs alkalmazásával olvasd: „unokaöccs.” Ez a helyzet nem tarthatott tovább. Ezért pontos keretet jelöltem, csak a szak-képzés fő tudományágainak katedráit hagyva meg és megszüntetve valamennyi többi haszon nélküli.

AZ EGYETEMI TANSZÉKHEZ VALÓ HOZZÁJÁRULÁS FELTÉTELEI

A tanítás így koncentráltabb és a diákok számára könnyebben hozzáférhető lesz. De a diákok hiányos előkészítésén kívül fel kell említenem a könnyű lehetőségeket is, amellyel egyes, nagyon gyenge elemek bejuthattak a felsőbbfokú oktatásba. Valószínűleg a tanárok kiválogatásának rendszere tette lehetővé ezt a helyzetet. A hírhedt „elhívás” feladata a valóságban csoport- vagy családérdekek kielégítése volt.

nagy feje tétován kutatót a másik leány után.

— Bálint, nekem — ragyogott a leány — ecceribe husz köb-4 féle fődét adnak a kezemre.

— Kell es.

— Osztan meg a rétajji kaszálókot úgy egészebe s bornyustól a virágot.

— Jól teszik — felelte kurtán a legény.

— Félhomályu szürke fátyol borult a sátorra. Az emelvényen villogott a leányok fényes ruhája.

Zsófi nézte a legény messzejáró lelkét. Fanyar mosolyt erőltetett arcára.

— Mennénk tám Bálint.

— Lehet.

— Hát akkor fizess!

— A fenét! En megvárom itt a nacs-csagát.

— Bálint, hát ezért csaltál ide?

— Magagtól es jöttél vóna! — kacagott rekedten Bálint. Borszagú lehellete arcába sütött a leánynak.

— S otthon mi lesz?

— A te bajod! — rántott egyet a vállán. — Erigy — nyomta meg a szót, met én maradok.

Zsófi kiegyenesedett a meglobogott, mint egy meggylt szál fa. A faluja tisztasága, dacoló fájának önérzete lángolt benne, a hogy végigjárta szemét a sátron.

— Akkor maracc s osztán magadnak es maracc Bálint!

Lenézön nézett végig a fehér leányon s lehuzta egészséges száját.

— Nem naccsága e te, Bálint, csak a maszkurája.

Halkan zárult mögötte a sátorajtó. Apró, színes lámpák gyultak ki a körhinták láncain s melegen bámult rá a csillagos ég.

Mit lehet tenni ennek a rossznak orvoslására? A tanárok kiválogatására csak három módszert lehet elképzelni: a mieiszter által történt kinevezést, a fakultás tanácsa által való kiválasztást és a versenyt. Az első két módszert, mely megkönnyíti az önkényt, kiküszöböltem és csak a „versenyt” fogadtam el, mely tárgylagos és a jelölt igazi képességeit mutatja meg.

Bevezettem a rendelkezéseket, melyeknek az a feladata, hogy bizonyos morális kívánalmakat elégtessenek ki. Így megtiltottam, hogy a profeszörök közeli rokonait ajánlhaassák asszisztensi, preparatori állásokra. Megtiltottam, hogy egy profeször több tanszékot foglaljon el és több mellékintézményt vezersen. Ismerek eseteket, mikor egy profeször két katedrával bírt, helyettesített egy harmadikat és két klinikát vezetett. E fogadhatja valaki, hogy egy ilyen egyetemi tanárnak van rá elég ideje, mind e többszörös kötelezettségek lelkiismeretes betöltésére? Nyilvánvalóan.

Végül, mert az egyetemi oktatás nem lehet egyszerű elhelyezkedés, az egyetemi tanár pedig nem tisztviselő, hanem a tudomány ugarán alkotó működést kell végeznie, új és pontos kötelezettségeket rótam rá. Valóban az egyetemi tanár, aki kinevezése után nem fejt ki igazolt munkája révén alkotó működést, emendottnak számít és helyét más, megfelelőbbnek adja át.

Ime a főbb pontok az egyetemi reformra vonatkozó tervezetből. Az volt a célja s meg vagyok győződve róla, hogy el is érte, hogy egyrészt könnyebbé tegye a diák számára a szükséges ismereteknek koncentrált tanítás révén való elsajátítását, másrészt, hogy biztosítsa az egyetemi tanárok gondosabb kiválogatását és végül, hogy az egyetemek körül megteremtse a szükséges morális és tiszteletet ébresztő légkört.

Naptárak 1939-e

kaphatók a Kovács-hirlapirodában

Piaci árak:

	Tárgul-Sacus, nov. 17
Buza mázsája	— — 420 Lej.
Rozs	— — 305 „
Arpa	— — 400 „
Zab	— — 400 „
Kukorica	— — 385 „
Lenese	— — 600 „
Burgonya	— — 120 „
Alma kilója	— — 8—10 „
Szőlő	— — 6 „
Tojás 2 darab	— — 5 „
Csirke párja	— — 60 „
Liba 1 darab	— — 100 „
Tyuk 1 „	— — 45 „
Ruca 1 „	— — 50 „
Pulyka „	— — 120 „
Tej literje	— — 4 „
Vaj kilója	— — 90 „
Turó „	— — 64 „
Murok 5 darab	— — 1 „
Petrezselyem 5 darab	— — 1 „
Czeller 2 db	— — 1 „
Retek 5 db	— — 1 „
Káposzta 1 darab	— — 6—8 „
Karfiol 1 darab	— — 6 „
Cékla 1 darab	— — 2 „
Hagyma 1 koszu	— — 15 „
Zöld paprika 2 darab	— — 1 „

Tőzsdei árak:

Buza mázsája	— — 420 Lej.
Arpa	— — 375 „
Rozs	— — 310 „
Kukorica	— — 389 „
Zab	— — 420 „
Heremag kilója	— — 20 „
Lucernawag	— — 42 „
Széna mázsája	— — 120 „
Here és lucerna széna mm.	— — 130 „
Bab mázsája	— — 860 „

H I R E K

- 1938.
Nov.
19

SZÉKELY UJSÁG

(egyesülve a SZÉELY-HIRLAP-pal)
társadalmi és közgazdasági hetilap

— Az új pénzügyi felügyelő A Bucegi tartományban levő Braşovi körzetben (Braşov és vármegyénkre) C. Rădulescu lett az új pénzügyi kerületi felügyelő, ki nov. 15-én vette át hivatalát.

— Megjelent az új kereskedelmi törvény A Hivatalos lap egyik legutóbbi számában hirdették ki az új kereskedelmi törvényt, mely 1939 május 1-én lép életbe. Az új törvény több, mint 100 szakaszt tartalmaz és kodifikálja mindama jogszabályokat, amely a régi törvényből hiányoztak.

— A november 26-iki hangverseny elé Amint múlt századunkban megírtuk, nov. 26-án, szombaton rendezte a két dalárda a szalonzenekar közreműködésével táncmulatsággal egybekötött hangversenyt a Central mozitermében fogja megrendezni. U. i. u. órágon sikerült a mozi. bérlettel megegyezni a teremre vonatkozólag. A közönség nagy érdeklődéssel tekint a hangverseny elé, melyre meszi vidékről is sokan jelentettek be megjelenésüket. A meghívókat a napokban küldik szét, addig is felvilágosítás a Kovács hírlapirodában nyerhető.

— 100,000 lejes nyeresemény a Kovács hírlapirodában. A város legrégibb sorsjegyirodájába, a Kovács-hírlapirodába befutott az első nagyobb sorsjegynyeresemény. November 15-én, a sorsjáték első húzásán a 17824 számot 100,000 lejjel húzták ki. A szerencsés nyerő városunkbeli úgancsak ebből a kollekturából, a Dácia tól, ahonnan a Kovács-hírlapiroda tartja a sorsjegyeit, a 17,878 számot 1 millió val húzták ki. Ezenkívül közel harminc kisebb nyereseményt húztak ki a Kovács hírlapirodában vásárolt sorsjegyek közül.

— UJ RENDELKEZÉS A BETEGSEGÉLYZŐ ILLETEKEK FIZETÉSÉRE Ismeretes, hogy a betegsegélyző törvény értelmében a munkaadónak abban az esetben, ha alkalmazottja orvosi kezelésre szorult és emiatt munkáját nem tudta ellátni, a munkahely elhagyásától számítva még hét napon át fizetnie kellett a betegsegélyző pénztári díjakat és ugyanaddig az ideig a beteg biztosítottat neki kellett segélyeznie. A betegsegélyző pénztár központi igazgatósága most rendeletet küldött szét, amelyben megváltoztatja ezeket az intézkedéseket és a jövőben már a betegség bejelentésének napjától a pénztár gondoskodik a betegbiztosítottól.

— AUTOBUSZ JÁRAT TG. SÁCU-ESC ÉS TUSNÁD FÜRDŐ ALLOMAS KÖZÖTT. Hir szerint, a Dacia r.t., mint a Transsylvania fűrdő (Bálványos fűrdő) tulajdonosa és Radu Gavril, Erdélyben is közismert autobus vállalkozó lépéseket tettek oly irányban, melyszerint már a tavasszal, május hónaptól kezdve, Radu Gábor autobus járatot állít be Kézdivásárhely piac-ter és Tusnád fűrdő állomás közötti utszakaszon. Az autobus járatot csupán a nyári fűrdő szezonban, vagyis májustól szeptemberig tartják fenn. Kiindulási állomás Kézdivásárhely piac-ter; megálló helyek: Torja község, Transsylvania fűrdő, Torjai szanatorium, Bükszád község, Tusnád fűrdőn a "Három huszár" és Tusnád fűrdő állomás. Az autobus reggel 6. órakor indul úgy, hogy a Brassó és Csikszereda felől reggel 9 óra körül Tusnád fűrdő állomásra érkező vonatokhoz közvetlen csatlakozása lesz és mindjárt indul is vissza ugyanezen utszakaszon Kézdivásárhelyre, ahová délben érkezik meg. A viteldíjak olcsók lesznek. Azok az utasok, akik a Transsylvania fűrdőre szülő jegyet váltják meg, azzal a jeggyel a szénsavas hideg strand fűrdőben egyszeri fürdésre is jogot nyernek. Az autobus beállítását, annak indulását és érkezését pontos menetrend-jét, valamint a viteldíjakat annak idején közölni fogjuk olvasóinkkal.

Mig a készlet tart

Régi Tolnai Világlapok

2 lejért

Beszerezhető a KOVACS-hírlapirodában.

No. G. 5564/1937.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul portarel delegat prin aceasta publica cã in baza deciziei No. G. 5564/1937 a Judecãtoriei Mixte Tg.-Săcușc in favorul reclamantei Bene Albert comerciant dom. in Tg.-Săcușc și alți repr. prin avocatul Dr Vargha Béla dom. in Târgul-Săcușc pentru încasarea creanței de 802 + 225 + 2963 lei capital și ac. sale se fixează termen de licitație pe ziua de 25 luna Noembrie anul 1938. in comuna Lemnia la fața locuința urmãritului și anume la orele 10. a. m. in No 561, unde unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 1 porc mare alb, 1 stj lemne de foc, 1 dulap de haine, 1 bufet vopsit brun, 1 brune masa de scris, 1 murg de 1 1/2 ani negru in valoare de 5400 Lei.

La caz de nevoie și sub prețul de strigare Tg.-Săcușc, la 1 Noembrie 1938. Drăguș portarel.

No. 3293—1938

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Subsemnatul portarel prin aceasta publica cã in baza deciziei No. G 3293—1938 a Judecãtoriei mixte Tg.-Săcușc in favorul urmãritului Cassa de Pãstrare din Tg.-Săcușc repr. prin, avocat Dr Vargha Béla din Tg.-Săcușc pentru încasarea creanței de 2307 Lei cap și acc. sale se fixează termen de licitație pe ziua de 22 luna Noembrie anul 1938 in com. Brețu la fața locuinței urmãritului la orele 10 a. m. in str No. 524 unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 eapa de 4 ani balan, 1 taiton, 1 ham, 1 eapa murg orb 2 stj lemne de foc fag, 1 căruța de transport in valoare de 6900 lei

In caz de nevoi și sub prețul de strigare. Târgul-Săcușc, la 3 Noembrie 1938 Drăguș portarel

Értesítés

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy üzletben megérkeztek a legújabb kivitelű és a legmodernebb villany onduláló gépek, u. m.

Universal „Ramol”

előfűtőes villanyonduláló és a

„Triumf vella”

letransformált villanygép. — Mindkettő gőz- és olaj pakolással

Egyben értesitem a m. t. közönséget, hogy tanulmányutamról hazatérve, minden igényeknek megfelelő, a legújabb divatu vas és víz ondulálókat készítek divatlap szerint.

Állandóan friss divatlap.

Továbbra is szíves pártfogást kér:

Pataky Józsefné „Ideal Szalon”

Mindenféle

iskolai szükséglet

Tanszerek
füzetek, radir-
gummik, tinta,
ceruzák stb.

olcsón beszerezhető a

Kovács-hírlapirodában.

Apróhirdetések

E hirdetések hivatalos árszabály szerint tíz sorig szavanként számíttatnak. Minden hirdetés előre fizetendő

Három

jókarban levő férfi télkabát

olcsón eladó Petrolifera benzín raktárnál.

Április 24-től kiadó 2 szoba, konyha, előszobából álló lakás. Cim a kiadóban.

Eladó ház Benkő Pálné-féle emeletes ház olcsón eladó. Az eladással a Nagytakarékpenztár van megbízva.

Eladó a General Averescu 8. házszám alatt levő, két uccára néző lakoházaz belsőség, Értekezni lehet HADNAGY PÁLNÉ-nál

Megvenném Csere Mihály Históriaját és Ilyes Andras erdélyi püspök (1713) a üvein. Cim a kiadóban.

Több lakás kiadó

a Mate István fűrészyáros házában. (S r Biserici Rom.) Értekezni lehet dr. Herepei ügyvéd irodájában.

Veszek egészséges telelőképes

méhcsaládokat

bármilyen mennyiségben. WITTENBERG
Ghelința, (Treiscaune)

Két szoba,

téli és nyári konyha, valamint veranda, udvar, kert, szin, kut stb. részekből álló lakás kiadó Bővebb felvilágosítás a Kovács-hírlapirodában nyerhető.

Elsőrendű száraz

bűkkütűzifa

bármily mennyiségben kapható a Nagymihály cementtelepen

E. D. SZABO cégnél.

